

2019-09-20

Dnr Komm2019/00532/S 1985:A

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Santiagokonventionen mot organhandel (SOU 2019:1)

(dnr S2019/00161/FS)

Statens medicinsk-etiska råd (Smer) har i uppdrag att belysa medicinsk-etiska frågor ur ett övergripande samhällsperspektiv. Smer kommenterar de förslag och bedömningar som är av särskild vikt utifrån detta perspektiv.

Smer konstaterar att handel med mänskliga organ är ett globalt och allvarligt problem där fattiga människor utnyttjas för andras välmående och ekonomiska vinning. Grundtanken när det gäller förbud mot handel med organ är att människokroppen och dess delar inte ska ge upphov till ekonomisk vinning. Detta är något som Smer till fullo ställer sig bakom. Enligt den humanistiska människosynen får människan aldrig betraktas eller behandlas enbart som ett medel. Människan är alltid ett mål i sig och kan göra anspråk på respekt för sin egen skull.¹ De medicinska riskerna är vidare stora; organdonatorn kan råka ut för olika hälsokomplikationer och många får inte tillgång till erforderliga efterkontroller och annan medicinsk hjälp.

Smer anser i likhet med utredningen att även Sverige bör delta i arbetet med att förebygga, förhindra och bekämpa handel med mänskliga organ, att skydda brottsoffrens rättigheter samt att delta i det internationella samarbetet mot organhandel. Rådet tillstyrker därmed förslaget att Sverige som ett led i detta bör tillträda Santiagokonventionen.

¹ Se vidare Smers skrift *Etik en introduktion* (omarbetad version 2018), s. 33 f.

Smer har inga synpunkter på utredningens bedömning av vilka lagändringar som behöver göras för att Sverige ska kunna leva upp till konventionens krav.

Ärendet behandlades vid rådets sammanträde den 29 augusti 2019. Föredragande har varit utredningssekreterare Helena Teréus.

För rådet,

Kenneth Johansson

Ordförande

Statens medicinsk-etiska råd